ECLI:LV:ZRT:2021:0604.C73314421.4.S
Lieta Nr. C73314421
Lietas arhīva Nr. C-3144-21/24

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Bauskā 2021. gada 4.jūnijā

Zemgales rajona tiesa:
tiesnese Indra Tikuma izskatīja rakstveida procesā Bauskā civillietu SIA "Intrum Latvia" prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA "Intrum Latvia", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, (turpmāk – Prasītājs) cēla tiesā prasību pret /pers. C/, personas kods /personas kods/, (turpmāk – Atbildētājs) par parāda, kas izriet no aizdevuma līguma Nr. /numurs/, piedziņu. Prasība pamatota ar Civillikuma 1., 1587., 1589., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1765., 1798., 1801., 1805., 1811., 1828., 1832., 1835., 1934., 1943., 1946. pantu.

Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja aizdevuma pamatsummas parādu 4136,90 *euro*, aizdevuma lietošanas procentus 144,11 *euro*, aizdevuma līguma administrēšanas maksu 8,54 *euro*, līgumsodu 24,19 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus 1530,77 *euro*, parāda piedziņas izdevumus 17 *euro*.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] 2018. gada 29. maijā starp Bigbank AS (turpmāk – Cedents), un Prasītāju, kā Cesionāru tika noslēgts Cesijas līgums, saskaņā ar kuru Prasītājs ieguva prasījuma tiesības uz Atbildētāja saistībām ar visām blakus tiesībām.

[1.2] 2013. gada 19. oktobrī starp Atbildētāju un Cedentu tika noslēgts aizdevuma līgums Nr. /numurs/, (turpmāk – Aizdevuma līgums), ar kuru Cedents Aizdevuma līguma pamatnoteikumos noteiktajā kārtībā izsniedza Atbildētajam aizdevumu 4136,90 *euro*. Atbildētājs apņēmās atmaksāt aizdevumu, procentus par aizdevuma lietošanu un citus no Aizdevuma līguma izrietošos maksājumus Aizdevuma līguma maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā.

[1.3] Ievērojot to, ka Atbildētājs neveica aizdevuma un citu no Aizdevuma līguma izrietošo maksājumu atmaksu Aizdevuma līguma maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, kā arī to, ka Atbildētāja maksājumu saistību kavējums pārsniedza 30 (trīsdesmit) dienas, Cedents, atbilstoši Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 2. punktam, vienpusēji atkāpās no Aizdevuma līguma ar 2014. gada 17. decembri un pieprasīja tūlītēju parāda atmaksu.

[1.4] Uz prasības pieteikuma sagatavošanas dienu Atbildētāja no Aizdevuma līguma izrietošās nenokārtotās saistības ir 4289,55 *euro*, kas sastāv no neatmaksātā aizdevuma 4136,90 *euro*, procentiem par aizdevuma lietošanu 144,11 *euro* un Aizdevuma līguma administrēšanas maksas 8,54 *euro*.

[1.5] Ievērojot to, ka Atbildētājs neveica aizdevuma un citu no Aizdevuma līguma izrietošo maksājumu atmaksu Aizdevuma līguma maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, atbilstoši Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4. punktam Atbildētājam ir pienākums maksāt līgumsodu 0,5 % apmērā no nokavētā/to maksājumu summas par katru kavējuma dienu. Ņemot vērā minēto, Prasītājs pieprasa un Atbildētājam ir pienākums segt līgumsodu 24,19 *euro*.

[1.6] Papildus Prasītājs uzskata, ka ir pamats piedzīt no Atbildētāja likumiskos procentus 1530,77 *euro* par perioda no 2014. gada 16. oktobra līdz 2020. gada 14. decembrim.

[1.7] Prasītājs uzskata, ka atbilstoši Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6. pantam un Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 „Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punktam Atbildētājam ir pienākums atlīdzināt Prasītājam kā parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam radušos parāda atgūšanas izdevumus 17 *euro*, jo pirms prasības celšanas tiesā Atbildētājs Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma ietvaros ir aicināts labprātīgi nokārtot savas paradu saistības. Atbildētājs ir vairākkārtīgi informēts par nenokārtotajām saistībām gan telefoniski, gan ar atgādinājuma vēstulēm.

[1.8] Pirms prasības celšanas tiesā Prasītājs ir vērsies pret Atbildētāju par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā saskaņā ar Civilprocesa likuma 50.[1] nodaļas normām.

Civilprocesa likuma 1.daļas komentāros ir norādīts, ka: "Puse, kura zaudējusi procesā, atzīstama par tādu, kas nepamatoti izvairījusies no citas personas tiesību ievērošanas un izraisījusi nepieciešamību griezties tiesā. Tādēļ ir loģiski, ka tai jānes ar to saistītie izdevumi. It īpaši, ja prasītājs vēlāk ceļ prasību, kas tiek pilnībā apmierināta; prasības celšanu atbildētājs varēja novērst brīdinājuma kārtībā; izdevumi prasītājam radās ievērojot procesuālo ekonomiju, tie ir objektīvi un samērīgi." Tā kā saistība piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā nodota netika, Prasītājam ir atlīdzināmi ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi Civilprocesa likuma 41. pantā noteiktajā kārtībā.

[2] Prasības pieteikums Atbildētājam nosūtīts uz deklarētās dzīvesvietas adresi. Noteiktajā termiņā paskaidrojumu Atbildētājs neiesniedza.

[3] Ar tiesneses 2021. gada 6. aprīļa lēmumu, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. pantu, lietas izskatīšana noteikta 2021. gada 4. jūnijā rakstveida procesā, noteikts termiņš paskaidrojumu vai procesuālu lūgumu iesniegšanai līdz 2021. gada 5. maijam, par ko paziņots lietas dalībniekiem (lietas 32.–35. lapa).

Paskaidrojumi vai procesuāli lūgumi noteiktajā termiņā nav saņemti.

[4] Tiesa atzīst, ka nav šķēršļu lietas izskatīšanai rakstveida procesā, jo lietas dalībniekiem ir nodrošināta iespēja izmantot procesuālās tiesības.

Tiesa konstatē, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.[1] pantu un Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. pantu lietā taisāms aizmugurisks spriedums, jo Atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību, nav izrādījis nekādu interesi par lietas izskatīšanu.

Tiesa nekonstatē Civilprocesa likuma 208.[1] panta trešajā daļā noteiktos ierobežojumus aizmuguriska sprieduma taisīšanai un atzīst, ka lietā esošie materiāli ir pietiekami strīda izšķiršanai, lietas dalībniekiem nodrošinātas procesuālās tiesības iesniegt paskaidrojumus vai citus procesuālos lūgumus.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa atzina, ka prasība apmierināma daļēji.

[6] Prasība pret Atbildētāju celta par aizdevuma saistības izpildi.

Civillikuma 1402. pantā noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 1934. pants noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

[6.1] Lietā nav strīds un ir pierādīts, ka 2013. gada 19. oktobrī starp BIGBANK AS Latvijas filiāli kā aizdevēju un Atbildētāju kā aizņēmēju noslēgts aizdevuma līgums Nr. /numurs/ (turpmāk – Aizdevuma līgums, lietas 11.–12. lapa).

Aizdevuma līgums sastāv no pamatnoteikumiem (I daļa) un vispārējiem noteikumiem (II daļa), kurus Atbildētājs parakstījis.

Aizdevuma līgumā noteikts, ka Aizdevējs piešķir Atbildētājam kā aizņēmējam 4136,90 *euro*. Aizdevuma līguma pamatnoteikumu sadaļā noteikts, ka komisija par aizdevuma līguma noformēšanu ir 47,05 *euro*, kuru aizņēmējs atmaksā ar pārskaitījumu uz aizdevēja norēķinu kontu. Noteikta ikmēneša administrēšanas maksa 2,85 *euro*.

Aizdevuma līgumā noteikta procentu likme gadā par aizdevuma lietošanu – 20,7734 % apmērā no aizdevuma summas, noteikta aizdevuma izsniegšanas kārtība un noteikts, ka aizdevuma summas, administrēšanas maksas un procentu atmaksa veicama saskaņā ar maksājumu grafiku. No Aizdevuma līgumam pievienotā maksājumu grafika redzams, ka maksājumi veicami ik mēnesi no 2013. gada 15. novembra līdz 2014. gada 15. oktobrim. Aizdevuma līguma darbības termiņš noteikts 2014. gada 17. novembris.

[6.2] Tiesa atzīst, ka aizdevuma līgums ir reāllīgums, kura obligāta sastāvdaļa ir naudas vai citu atvietojamu lietu nodošana. Ja aizdevuma līguma priekšmets ir nauda, aizdevuma līgums stājas spēkā ar naudas nodošanas brīdi.

Aizdevuma līgumā noteikts, ka aizdevums tiek ieskaitīts Atbildētāja parāda atmaksai, kas izriet no aizdevuma līguma Nr. /numurs/. Tātad pielīgts, ka aizdevums tiek izsniegts nevis pašam Atbildētājam, bet tiek novirzīts saistību izpildei. Ir pamats atzīt, ka aizdevums izsniegts, veicot aizdevuma līguma Nr. /numurs/ saistību izpildi.

[6.3] Atbildētājs nav apstrīdējis Aizdevuma līguma tiesiskumu. Tiesa atzīst, ka starp BIGBANK AS Latvijas filiāli un Atbildētāju ar Aizdevuma līgumu nodibinājās aizdevuma saistības un Atbildētājam kā aizņēmējam bija pienākums pildīt tiesīgi noslēgto Aizdevuma līgumu, kā to paredz Civillikuma 1587. pants.

[6.3] Ar Līgumu saskaņā ar Civillikuma 1753., 1756., 1757., 1946. pantu tika nodibināta arī Atbildētāja saistība par aizdevuma lietošanu maksāt procentus pēc norunātas likmes. Atbildētājam bija pienākums atdot saņemto aizdevumu, kā to noteic Civillikuma 1943. pants, un maksāt nolīgtos aizdevuma lietošanas procentus.

Atbildētājam atbilstoši Civillikuma 1828. pantam bija pienākums ievērot Aizdevuma līgumā noteiktos saistību izpildes termiņus – veikt procentu un administrēšanas maksas maksājumus katru mēnesi saskaņā ar maksājumu grafiku un saskaņā ar grafiku aizdevumu atdot 2014. gada 15. oktobrī.

[7] Prasītājs Aizdevuma līguma saistību izpildi no Atbildētāja pieprasa, pamatojoties uz prasījuma tiesību, kas izriet no Aizdevuma līguma, iegūšanu cesijas rezultātā.

Tiesa atzīst, ka ir pierādīts, ka, atbilstoši Civillikuma 1793. panta 3. punktam, 1798., 1800., 1801. pantam, starp BIGBANK AS Latvijas filiāli un Prasītāju noslēgts cesijas līgums, ar kuru no Aizdevuma līguma izrietošās prasījuma tiesības ar 2018. gada 29. maiju ieguva Prasītājs (lietas 14., 15. lapa).

Tiesa atzīst, ka Prasītājs saskaņā ar Civillikuma 1805., 1806. pantu ieguva tiesības prasīt no Atbildētāja no Aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildi.

[8] Tiesa atzīst, ka tiesiskajās attiecībās, kas izveidojās starp līdzējiem uz Aizdevuma līguma pamata, Atbildētājs atzīstams par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1. panta 3. punkta izpratnē, noslēgtais Aizdevuma līgums uzskatāms par patērētāja kreditēšanas līgumu minētā likuma 8. panta pirmās daļas izpratnē. Tāpēc pušu attiecības ir vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta vienpadsmitajā daļā noteikts, ka tiesa, izšķirot strīdu izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus. Minētā tiesību norma noteic tiesas pienākumu izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumus, šos noteikumus nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa, neatkarīgi no tā, vai patērētājs ir cēlis kādus konkrētus iebildumus.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. panta pirmā daļa noteic, ka līgumos, ko slēdz patērētājs, pusēm ir vienlīdzīgas tiesības. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. panta otrās daļas 5. punkts noteic, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgākā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām. Savukārt atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešajai daļai līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas ir pretrunā ar šā likuma 5.pantu (1. punkts), uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus (4. punkts). Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta pirmā daļa noteic, ka ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs iepriekš sagatavotos līguma projektos nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

[9] Prasītājs norāda, ka Atbildētājs nepildīja Aizdevuma līguma saistības atbilstoši nolīgtajam.

No Līguma aprēķina un veikto maksājumu uzskaitījuma (lietas 10. lapa) redzams, ka pēdējo reizi maksājums veikts 2014. gada 15. augustā.

Prasītājs norāda, ka Aizdevuma līguma saistību izpildes termiņš iestājies 2014. gada 17. decembrī, aizdevējam izmantojot pielīgtās tiesības vienpusēji atkāpties no Aizdevuma līguma.

Tiesa atzīst, ka Aizdevuma līguma saistību izpildes termiņš bija nolīgts līdz 2014. gada 17. novembrim, lietā nav pierādījumu, ka līdzēji būtu vienojušies par Aizdevuma līguma grozījumiem, pagarinot termiņu, grozot maksājumu grafiku. Līdz ar to Atbildētājam bija pienākums izpildīt visas no Aizdevuma līguma izrietošās saistības ar pielīgtā Aizdevuma līguma darbības termiņa iestāšanos un nav izšķirošas nozīmes norādītajiem apstākļiem par vienpusēju atkāpšanos no Aizdevuma līguma ar 2014. gada 17. decembri, kad saistību izpildes termiņš jau bija iestājies.

[10] Prasītājs norāda, ka neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir 4136,90 *euro,* nolīgtie aizdevuma lietošanas procenti no 2014. gada 16. jūlija līdz 15. oktobrim ir 144,11 *euro,* nav samaksāta nolīgtā administrēšanas maksa 8,54 *euro.* Aprēķini nav apstrīdēti.

Pienākumu pierādīt faktu, ka samaksa veikta saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu gulstas uz atbildētāju, ja tā to apgalvo.

Atbildētājs nav iesniedzis paskaidrojumus, nav sniedzis nekādus iebildumus, ka būtu veicis samaksu lielākā apmērā vai pilnībā, ka pamatparāds un nolīgtie aizdevuma lietošanas procenti, administrēšanas maksa nebūtu atlikusi kā nesamaksāta Prasītāja norādītajā apmērā.

[11] Tiesa atzīst, ka Aizdevuma līguma noteikumi maksāt aizdevuma lietošanas procentus, administrēšanas maksu nav netaisnīgi līguma noteikumi,

nolīgtā aizdevumu lietošanas procentu likme ir samērīga un atbilstoša godīgai darījumu praksei, tirgus situācijai. Nav pamata atzīt, ka Aizdevuma līguma noteikumi nostādītu Atbildētāju kā patērētāju neizdevīgā stāvoklī un būtu pretrunā ar labticīguma prasībām. Prasītājs nolīgtos aizdevuma lietošanas procentus, piemērojot nolīgto likmi, ir aprēķinājis līdz dienai, kad Atbildētājam bija jāveic pēdējais maksājums saskaņā ar maksājuma grafiku, proti, līdz 2014. gada 15. oktobrim.

Saskaņā ar Civillikuma 1943. pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Tiesa atzīst, ka prasība daļā par pamatparāda 4136,90 *euro*, nolīgto aizdevuma lietošanas procentu 144,11 *euro*, kas aprēķināti par periodu no 2014. gada 16. jūlija līdz 15. oktobrim, aizdevuma līguma administrēšanas maksas 8,54 *euro* piedziņu ir pamatota un apmierināma.

[12] Prasītājs ir aprēķinājis likumiskos nokavējuma procentus 1530,77 *euro* apmērā par periodu no 2014. gada 16. oktobra līdz 2020. gada 14. decembrim.

Saskaņā ar Civillikuma 1759. panta 1. punktu Atbildētājam ir pienākums maksāt nokavējuma procentus par samaksas nokavējumu. Ņemot vērā, ka aizdevuma summa saskaņā ar Aizdevuma līguma grafiku bija jāatmaksā 2014. gada 15. oktobrī, neveicot samaksu, ar 2014. gada 16. oktobri sākas samaksas nokavējums. Prasītājs likumiskos nokavējuma procentus aprēķināja pēc likmes 6 % gadā (Civillikuma 1765. panta pirmā daļa).

Tiesa atzīst, ka prasība daļā par likumisko nokavējuma procentu piedziņu ir pamatota un apmierināma.

[13] Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja izdevumus 17 *euro* kā parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumus, jo pirms prasības celšanas tiesā Atbildētājs Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma ietvaros ir aicināts labprātīgi nokārtot savas paradu saistības. Atbildētājs ir vairākkārtīgi informēts par nenokārtotajām saistībām gan telefoniski, gan ar atgādinājuma vēstulēm.

Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 1. pantā noteikts, ka parāda atgūšana ir ārpustiesas darbību kopums, ko kreditors vai parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējs izmanto, aicinot parādnieku labprātīgi izpildīt kavētās maksājuma saistības. Likuma 3. pantā noteikts, ka parāda atgūšanu cesionārs veic, ievērojot šajā likumā paredzētās kreditora tiesības un pienākumus.

Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punkts noteic, ka parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam ir tiesības no parādnieka pieprasīt, lai tas atlīdzinātu pamatotus parāda atgūšanas izdevumus, kas atbilst šādam pieļaujamam apmēram:

2.1. par rakstiska paziņojuma sagatavošanu un nosūtīšanu parādniekam, kurā sniegta informācija par parāda esību un aicinājums labprātīgi izpildīt kavētās maksājuma saistības, un par nepieciešamajām darbībām parādnieka faktiskās kontaktinformācijas noskaidrošanai, ja parādnieks nav sasniedzams, – kopā ne vairāk kā septiņus *euro*;

2.2. par citām parāda atgūšanai papildus veiktajām darbībām – kopā ne vairāk kā 10 *euro* parāda atgūšanas procesā, līdz parādnieks izpildījis maksājuma saistības pret parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēju vai kreditoru.

Sagatavojot lietu iztiesāšanai, Prasītājam tika uzdots sniegt papildu paskaidrojumus, paskaidrojot par kādu tieši un kad veiktu parāda atgūšanas darbību izdarīšanu Prasītājs lūdz piedzīt 17 *euro*, kādi pierādījumi pierāda konkrētu darbību veikšanu. Prasītājam arī tika izskaidrots pienākums pierādīt prasījumu pamatotību un pierādījumu neiesniegšanas sekas.

Tiesa, pārbaudot civillietas materiālus secina, ka Prasītājs nav sniedzis pieprasītos paskaidrojumus, nav paskaidrojis, kad un kādas parāda atgūšanas darbības, par kurām Prasītājam būtu tiesības prasīt samaksu saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punktu, ir veiktas un kādi pierādījumi to apstiprina.

Tā kā Prasītājs nav norādījis uz konkrētiem apstākļiem par parāda atgūšanas darbību veikšanu, tiesai nav pamata ziņot par neiesniegtiem pierādījumiem apstākļiem, kuri nav konkrēti norādīti.

Tiesa atzīst, ka nav pamata balstīties uz pieņēmumiem, ka kaut kad un kaut kādas parāda atgūšanas darbības ir veiktas, ja Prasītājs pat nenorāda konkrēti, kad un kādas darbības veicis.

Tiesa atzīst, ka prasība daļā par ārpustiesas parāda piedziņas izdevumu 17 *euro* piedziņu ir noraidāma.

[14] Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja līgumsodu par samaksas nokavējumu. Līgumsods aprēķināts par kavējumu no 2014. gada 16. augusta līdz 15. oktobrim.

Atbilstoši Civillikuma 1716. pantam līgumsods ir pametums, ko persona uzņemas ciest par savu saistību neizpildīšanu īstā laikā, tas var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Civillikuma 1717. pants noteic, ka līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei (likuma redakcija spēkā no 2014. gada 1. janvāra).

[14.1] Aizdevuma līguma II daļas 4.1. apakšpunktā ir noteikts, ka par līgumā noteikto maksājumu atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu aizņēmējam ir pienākums maksāt līgumsodu 1 % apmērā no nokavētā maksājumu par katru kavējuma dienu.

[14.2] Prasītājs aprēķināja līgumsodu, atsaucoties uz Aizdevuma līguma 4.1. apakšpunktu, piemērojot līgumsoda likmi 0,5 % nevis kā noīgts 1 %.

[14.3] Saskaņā ar likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma saistību tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 21. pantu ar 2015. gada 1. janvāri ir piemērojami grozījumi Civillikuma 1716., 1717., 1722. pantā par līgumsoda noteikumiem.

Ar grozījumiem līgumsodu regulējošās tiesību normās likumdevējs ir mainījis līdz šim pastāvošo līgumsoda tiesisko regulējumu, atsakoties no sodīšanas funkcijas un paredzot, ka līgumsodam turpmāk būs preventīva (brīdinoša) un zaudējumu kompensēšanas funkcija, proti, atturēt pusi no līguma nepildīšanas un kompensēt otrai pusei zaudējumus.

[14.4] Katram savas tiesības jāīsteno labā ticībā un līgumsods nedrīkst kalpot par vienas puses peļņas avotu, līdzējs nedrīkst nepamatoti iedzīvoties uz otra līdzēja rēķina. Jebkurā gadījumā līgumsodam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei, kas sasaucas ar Civillikuma 1. pantā nostiprināto labas ticības principu. Darbība neatbilst godīgai darījumu praksei, ja līdzējs izmanto otras puses ekonomisko atkarību, maksātnespējas problēmas, pozīciju vājumu, neveic pasākumus, lai līguma pārkāpuma gadījumā mazinātu radītos zaudējumus, kavējas celt prasību, kas veicina nokavējuma procentu vai līgumsoda pieaugumu, u. c.

[14.5] Vērtējot līguma noteikuma taisnīgumu, atbilstību godīgai darījumu praksei, vērtējama ne tikai līgumsoda likme, bet vai līgumsods vispār pielīgts taisnīgi un atbilstoši godīgai darījumu praksei, nepārkāpj patērētāja tiesības, nostādot to neizdevīgā stāvoklī.

[14.6] Tiesa atzīst, ka līgumsoda noteikšana par saistības neizpildīšanu noteiktā termiņā līgumā pati par sevi nav netaisnīga un pretēja godīgai darījumu praksei un tiek pieļauta arī attiecībā uz patērētāju.

[14.7] Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta piektajā daļā teikto līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta septītā daļa nosaka, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt.

Kā jau vairākkārt atzīts arī tiesu praksē, parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda

katru līguma noteikumu atsevišķi (Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006. gada 7. marta spriedums lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14. punkts).

Līgumsoda noteikums ir ietverts vispārīgajos tipveida aizdevuma līguma noteikumos (II daļa). Prasītāja atsaukšanās uz apstākļiem, ka ar Aizdevuma līgumu Atbildētājs uzņēmies tajā noteiktās saistības, nepadara Aizdevuma līguma noteikumu par līgumsodu par apspriestu un taisnīgu. Arī apstāklis, ka Atbildētājs nav cēlis iebildumus pret Aizdevuma līguma noteikumu, nepadara noteikumu par taisnīgu un piemērojamu attiecībā pret patērētāju, jo noteikums ir vērtējams un netaisnīgs noteikums nav piemērojams neatkarīgi no tā, vai patērētājs ir cēlis kādus konkrētus iebildumus.

[14.8] Patērētāju tiesību aizsardzības centrs kā tiešās pārvaldes iestāde, kuras mērķis ir īstenot patērētāju tiesību un interešu aizsardzību, 2014. gada 4. aprīlī apstiprinātajās Vadlīnijās par nokavējuma procentu un līgumsoda piemērošanu ar patērētājiem noslēgtajos līgumos saistībā ar 2013. gada 4. jūlija grozījumiem Civillikumā, kā arī 2018. gada 24. aprīļa vadlīnijās ietvertas atziņas, ka samērīgs līgumsods nevar būt lielāks par 0,5 % no kavētā maksājuma.

[14.9] Aizdevuma līgums ir slēgts laikā, kad jau bija pieņemti grozījumi līgumsodu regulējošās tiesību normās. Konkrētajā gadījumā Aizdevuma līgumā noteiktais līgumsods 1 % apmērā no nokavētā maksājuma summas dienā sasniedz likmi 360 % gadā, pēc 100 kavējuma dienām līgumsods jau sasniegtu kavētā maksājuma lielumu. Šāds noteikums nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, likme uzskatāma par nesamērīgu un netaisnīgu. Šāda noteikuma piemērošanas rezultātā līgumsoda kopējais apmērs salīdzinoši īsā periodā sasniedz nokavētā maksājuma summu, kļūstot par nesamērīgi lielu, kas ir pretrunā ar labas ticības principu.

Prasītājs nav norādījis uz apstākļiem, ka sakarā ar saistību izpildes nokavējumu no Atbildētāja puses Prasītājam būtu radušies zaudējumi.

[14.10] Apstāklis, ka Prasītājs līgumsoda aprēķinam piemēro mazāku likmi, nekā noteikts Aizdevuma līgumā, neietekmē tiesas secinājumu par Aizdevuma līguma noteikuma neatbilstību Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām. Līguma noteikuma vērtējums nevar būt atkarīgs no tā, vai to piemērošanā vienā konkrētā gadījumā viens līgumslēdzējs izrāda labo gribu un neizmanto visas no šī noteikuma izrietošās tiesības uz līgumsoda pieprasīšanu, labprātīgi samazinot nolīgto likmi.

Tiesa atzīst, ka gadījumā, ja noteikums kopumā, tai skaitā nolīgtā likme, ir atzīstams par taisnīgu, tad Prasītājam kā kreditoram būtu tiesības pieprasīt līgumsodu arī mazākā apmērā nekā tas nolīgts.

Prasītājs, piemērojot līgumsoda likmi 0,5 %, nevis kā nolīgts 1 % dienā, faktiski atzīst nolīgtās likmes nesamērīgumu un nepiemērojamību Aizdevuma līguma attiecībām.

[14.11] Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 21. oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-206/2015 izteikta atziņa, ja līguma noteikums atzīts par negodīgu, tad tiesa to nepiemēro, nevis vērtē, kāds būtu līgumsaistību taisnīgāks noregulējums.

Līdz ar to nav pamata analizēt vai līgumsods ar likmi 0,5 % ir taisnīgs un piemērojams.

Tā kā Aizdevuma līguma noteikums, kas paredz saistību maksāt līgumsodu 1 % dienā, ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu, tas nav piemērojams vispār, neatkarīgi no tā, vai kopējais Prasītāja aprēķinātā līgumsoda apmērs citos apstākļos būtu vērtējams kā proporcionāls, samērīgs un atbilstošs Civillikuma 1716. pantā noteiktajam apmēram un neatkarīgi no tā, ka Prasītājs faktiski piemērojis zemāku līgumsoda likmi.

Tiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumsoda piedziņu noraidāma.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu un Civillikuma 1753. pantu, 1759. panta 1. punktu, 1765. panta pirmo daļu Prasītājam nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no Atbildētāja likumiskos 6 % gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas.

[16] Prasītājs, ceļot prasību tiesā, samaksājis valsts nodevu 469,10 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 *euro*.

No Atbildētāja Prasītāja labā piedzenami Prasītāja samaksātie tiesas izdevumi, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram (99,30 %) valsts nodeva 465,82 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 5,33 *euro*.

[17] Prasītājs lūdzis piedzīt kā tiesas izdevumus ar brīdinājuma izsniegšanu saistītos izdevumus 5,44 *euro*, kas radušies, iesniedzot tiesā pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā saskaņā ar Civilprocesa likuma 50.^{1} nodaļu, norādot, ka minētie izdevumi Prasītājam atlīdzināmi.

Tiesa par nepamatotu atzīst Prasītāja lūgumu piedzīt no Atbildētāja ar pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā izskatīšanu saistītus izdevumus par brīdinājuma izsniegšanu 5,44 *euro*. Civilprocesa likums neparedz ar brīdinājuma izsniegšanu saistītu izdevumu ieskaitīšanu gadījumā, ja pieteikums par saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā atstāts bez izskatīšanas. Minētie izdevumi ir procesuāli izdevumi un nav maksājami konkrētajā civillietā, tie radušies un izmantoti citā lietā un nav attiecināmi uz izskatāmo lietu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41., 56., 74., 97., 189., 193., 194., 195., 199., 204.^{1}, 208.^{1}, 208.^{2} pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/ par labu SIA "Intrum Latvia" aizdevuma pamatsummu 4136,90 *euro*, aizdevuma līguma administrēšanas maksu 8,54 *euro*, nolīgtos procentus par aizdevuma lietošanu no 2014. gada 16. jūlija līdz 15.oktobrim 144,11 *euro*, likumiskos procentus no 2014. gada 16. oktobra līdz 2020. gada 14. decembrim 1530,77 *euro*, tiesas izdevumus 471,15 *euro*, kopā 6291,47 *euro* (seši tūkstoši divi simti deviņdesmit viens *euro* 47 centi).

Samaksa veicama: AS „Luminor Bank", konts Nr. /konta numurs/

Noteikt /pers. C/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atzīt SIA "Intrum Latvia" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. C/ 6 % gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda 24,19 *euro* un ārpustiesas parāda atgūšanas izdevumu 17 *euro* piedziņu.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā, Zaļajā ielā 12, Bauskā, LV-3901.

Atbildētājs nav tiesīgs pārsūdzēt spriedumu apelācijas kārtībā, bet ir tiesīgs 20 (divdesmit) dienu laikā no aizmuguriska sprieduma noraksta nosūtīšanas dienas iesniegt Zemgales rajona tiesā, Zaļajā ielā 12, Bauskā, LV-3901, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna Civilprocesa likuma 208.^{5} pantā noteiktajā kārtībā.

Tiesnese I. Tikuma